

Handläggare: Geoff Erics
Telefon: 08-508 33 977

Till
Utbildningsnämnden
2008-09-16

Samverkansöverenskommelse rörande introduktion av nyanlända

Svar på remiss från kommunstyrelsen, ”Om samverkansöverenskommelse
Rörande introduktion av nyanlända”, Dnr: 1690/2008

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden fattar följande beslut:

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen om samverkansöverenskommelse rörande introduktion av nyanlända.
2. Omedelbar justering

Thomas Persson
Direktör

Lars Brandt
Avdelningschef

Sammanfattning

Huvudsakligt syfte med överenskommelsen är att skapa ökad samordning och utveckling av insatser riktade till nyanlända. Överenskommelsen i sig speglar en övergripande viljeinriktning och intentioner men förutsätter att den lokalt följs upp med särskilda avtal/överenskommelser med andra regionala och nationella aktörer avseende konkreta insatser och åtaganden; sker inte detta så blir ett undertecknande av samverkansöverenskommelsen verkningslös.

Samverkan ska kunna handla om samtliga introduktionsinsatser, med särskilt fokus på utbildnings- och arbetslivsinriktade insatser och syftar till att nyanlända skall få tillgång till ett bredare utbud över kommungränserna. Kommunerna ska bidra till att öka individens möjligheter till boende i hela länet. Att bo i en kommun och få introduktionsinsatser i en annan ska underlättas. Överenskommelsen ska även underlätta samverkan med Landstinget och berörda statliga myndigheter och utgöra grund för avtal/överenskommelser med regionala och nationella aktörer.

Utbildningsförvaltningen är positiv till att utveckla samverkan med andra kommuner och statliga myndigheter för att förbättra introduktionen för nyanlända. Behovet av introduktionsinsatser för nyanlända är stort. En ökad samverkan förväntas innebära ett större och mer mångfacetterat utbud av insatser. För att leva upp till intentionerna i överenskommelsen torde en översyn behövas av vissa regelsystem på såväl statlig som kommunal nivå. Likaså behöver staden vara beredd att se över uppdrag och regelsystem som kan verka hindrande. Stadens nämnder måste också i planering och upphandling av introduktionsaktiviteter se till att dessa är öppna för medborgare från andra kommuner. Slutligen bör det nämnas att utredningen ”Egenansvar –med professionellt stöd”, SOU 2008:58, berör i hög grad samma saker som den föreslagna samverkansöverenskommelsen. Genomförs utredningens förslag kommer detta att få stora återverkningar på den samverkan som detta remissvar åsyftar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom vuxenutbildningsavdelningen i samverkan med grundskoleavdelningen och gymnasieavdelningen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till utbildningsnämnden överlämnat ett förslag från Kommunförbundet Stockholms län till samverkansöverenskommelse rörande introduktion av nyanlända.

Ärendet har också remitterats till stadsdelsnämnderna i Rinkeby-Kista, Älvsjö och Skärholmen, socialtjänstnämnden, stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB.

På initiativ av KSL bildades i september 2007 en samrådsgrupp i länet kring introduktion av nyanlända. Samrådsgruppen har tagit fram ett gemensamt visionsdokument "Utgångspunkter för bättre flyktingmottagning". Som ett led i detta regionala utvecklingsarbete, och som en grund för ett tätare samarbete kommunerna emellan, har KSL arbetat fram ett förslag till samverkansöverenskommelse mellan länets samtliga kommuner. I det arbetet har en arbetsgrupp med åtta kommuner deltagit. Samverkansöverenskommelsen ska vara ett inriktningsdokument, som senare kan leda till andra, mera konkreta avtal eller överenskommelser.

Förslag till samverkansöverenskommelse

Huvudsakligt syfte med överenskommelsen är att skapa ökad samordning och utveckling av insatser riktade till nyanlända. Samverkan ska kunna handla om samtliga introduktionsinsatser, med särskilt fokus på utbildnings- och arbetslivsinriktade insatser. Kommunerna ska bidra till att öka individens möjligheter till boende i hela länet. Att bo i en kommun och få introduktionsinsatser i en annan ska underlättas. Överenskommelsen ska även underlätta samverkan med landstinget och berörda statliga myndigheter och utgöra grund för avtal/överenskommelser med regionala och nationella aktörer.

Ingås överenskommelse är intentionen att undertecknande parter ska:

1. erbjuda nyanlända kvinnor och män *utbildnings-, arbetslivsinriktade och övriga introduktionsinsatser*, oavsett i vilken kommun man är bosatt
2. erbjuda nyanlända barn och ungdomar *utbildningsplatser inom grund och gymnasieskola*, oavsett i vilken kommun man är bosatt
3. erbjuda nyanlända kvinnor och män *praktikplatser och arbetstillfällen* hos kommunen i egenskap av arbetsgivare
4. i samband med upphandling tillse att kommunerna kan *köpa och byta tjänster* med varandra inom ramen för introduktion av nyanlända,
5. verka för en jämnare *spridning av ny anländas bosättning* i länet och underlätta nyanländas möjligheter till val av boende i hela länet
6. underlätta för *andra aktörer* så att, där detta är möjligt, endast ett avtal krävs med kommunerna när det gäller samarbete kring flyktingmottagandet på regional och lokal nivå.
7. verka för att *samtliga berörda aktörer tar sitt ansvar* vid introduktionen av nyanlända

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen har främst lämnat synpunkter inom de verksamhetsområden som berör utbildningsnämndens ansvarsområde.

Den aktuella samverkansöverenskommelsen skall utgöra grund för kommande avtal / överenskommelser med andra regionala och nationella aktörer. Det är viktigt att samverkansöverenskommelsen leder vidare till särskilda avtal / överenskommelser med andra regionala och nationella aktörer avseende konkreta insatser / åtaganden som en part riktar till nyanlända som är bosatta i annan kommun. Sker inte detta så blir samverkansöverenskommelsen verkningslös.

Behovet av utvecklingsinsatser för nyanlända är stort. Det krävs ett varierat utbud av insatser för att såväl bygga på som att tillvara de nyanländas kunskaper för snabbare introduktion i samhället. Utbildningsförvaltningen är positiv till att samverkan utvecklas och etableras mellan kommunerna i Stockholms län samt andra myndigheter såsom länsstyrelsen, landstinget, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och migrationsverket i syfte att möjliggöra en bättre och snabbare integration i det svenska samhället. För att leva upp till intentionerna i överenskommelsen torde en översyn behövas av vissa regelsystem på såväl statlig som kommunal nivå .

Överenskommelsen tar sikte på nyanlända. Idag tillämpar kommunerna olika definitioner avseende begreppet nyanländ. Det bör det finnas en samsyn / definition på hur länge en person ska betraktas som nyanländ.

I överenskommelsen sägs att kommunerna kan inkludera även asylsökande och anhöriga under förutsättning att staten ger full ekonomisk ersättning. I dagsläget innefattas inte asylsökande i kommunens uppdrag. En inkludering förutsätter således förändrade uppdrag men också ett ställningstagande om hur insatser skall prioriteras mellan de som har fått uppehållstillstånd (PUT) och de asylsökande.

Med koppling till intentionerna ovan (7 punkter) anför förvaltningen följande:

1. Utbildningsnämnden har ansvaret för vuxenutbildningsinsatserna. Samverkan över kommungränserna förutsätter dock att kommunerna är beredda att svara för interkommunal ersättning i den mån detta krävs för att få delta i vuxenutbildningsinsatser i annan kommun. Enligt förordningen om kommunal vuxenutbildning skall sökande med lägst utbildning prioriteras. Det måste finnas klara regelsystem för hur kommunerna skall prioritera och ersättas då en nyanländ söker utbildning i annan kommun än den egna. En fråga som bör resas i sammanhanget är

om de egna kommuninnevärdarna ska få förtur till utbildningsplatserna och en annan viktig fråga är huruvida möjligheten att fritt välja utbildning i en annan kommun kan begränsas till nyanlända med hänsyn tagen till likställighetsprincipen och övriga medborgare i den egna kommunen.

I Stockholm är det Jobbtorget som svarar för arbetsmarknadsåtgärder vad gäller nyanlända. Verksamheten omfattar idag flyktingar och nyanlända som uppbär introduktionersättning eller försörjningsstöd. Uppdraget till Jobbtorg Stockholm behöver ses över om staden ska vara delaktig i den aktuella samverkansöverenskommelsen.

- 2 I dagsläget har stadens utbildningsnämnd gjort begränsningar betr. det fria valet till grund- och gymnasieskolan. Beträffande grundskolan ser förvaltningen positivt på det föreslagna förutsatt att man avtalsvägen reglerar detta och att alla länets kommuner är beredda att ta sin del av ansvaret för de nyanlända. När det gäller gymnasieskolan är i nuläget de individuella programmen förbehållna enbart ungdomar från Stockholms stad. Begränsningsreglerna behöver ses över om nyanlända ungdomar från andra kommuner ska erbjudas utbildning inom IVIK eller PRIVIK i Stockholm. Även här kan man fråga sig om det med hänsyn till likställighetsprincipen endast ska gälla för nyanlända ungdomar.
- 3 Staden i egenskap av stor arbetsgivare kan spela en nyckelroll. För att stadens nämnder och bolag ska ta sitt ansvar bör de ges i uppdrag att vara en aktör i arbetsmarknadspolitiken. Ett sådant uppdrag skulle förutom praktikplatser och arbetstillfällen för nyanlända, också kunna omfatta andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder.
- 4 Att i samband med upphandling tillse att kommunerna kan köpa och byta tjänster med varandra inom ramen för introduktion av nyanlända är positivt. Hur frågan praktiskt skall lösas får tas upp samband med ev. kommande upphandlingar.

Sammanfattningsvis är förvaltningen positiv till en samverkansöverenskommelse. Förvaltningen anser dock att det finns strukturella hinder, varför en översyn /utredning behöver göras på vissa områden för att se vilka förändringar i regler och uppdrag som behöver göras. I detta sammanhang måste också nämnas det betänkande som lämnats av Utredningen om nyanländas arbetsmarknadsetablering "Egenansvar-med professionellt stöd" SOU 2008:58. Utredningens förslag berör i hög grad samma saker som den föreslagna samverkansöverenskommelsen rörande introduktion av nyanlända. Genomförs utredningens förslag kommer detta att få stora återverkningar på den samverkan som detta remissvar åsyftar.

Bilaga

Samverkansöverenskommelse mellan kommuner i Stockholms län rörande
introduktion av nyanlända.